REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următorele
BIROURI de ANUNȚURĬ:
In Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. — Publicărĭ maĭ dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiăcare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe treĭ lunĭ 6 cor.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Dumunecă 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe treĭ lunĭ 5 cor.; Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunĭ 12 c., pe treĭ lunĭ 6 corone. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 29. Brașov, Joi 7 (20) Februarie. 1902.

Omul situației în noul curent.

Cui i-ar fi putut trece prin gând măcar, că faimosul „Gefreiter“ din garda patriotico-mamelucéscă a lui Coloman Szell, deputatul Papp Jozsi, va ajunge omul situațiunei nu numai la Maghiarĭ, ci și pentru acea sémă de ómenĭ dela noi, carĭ trăiesc în credința, că ei mișcă și împing înainte așa ḑisul „curent nou“, cu ajutorul căruia speréză, că vor trece peste tóte Rubicónele.

Mai acum vre-o ḑece ḑile era „Telegraful Român“ din Sibiiu, care — constatând succesul estraordinar, ce l'a dobêndit în dietă amintitul deputat guvernamental din Chioar înaintea Maghiarilor de tóte nuanțele, prin aceea, că a timbrat întreg partidul național român ca o reuniune de agitatorĭ „daco-românĭ“ și a solicitat maghiarisarea prin școlă, ca mijloc pentru a face sĕ înceteze „agitațiunea“ — ne surprinse cu-o aprețiare cât se póte de blândă și binevoitóre a faimosului discurs al lui Papp Jozsi. De bucurie, că acesta „combate și el pasivitatea Românilor cu tótă tăria cuvêntului“ în aplausele lui Szell, Apponyi, Komjathy, Pichler și Lengyel, „Tel. Rom.“ s'a aflat îndemnat a declara, că „nu vrea sĕ fiă atât de aspru, ca sĕ condamne pe d. Papp, pentru-că prima sa vorbire nu a putut sĕ 'ntrunéscă și aplacidarea Românilor“, și că „mai are speranță, că cu altă ocasiune deputatul cercului electoral Șomcuta-mare se va estinde și asupra gravamenelor poporului român“. Totușĭ fóia sibiiană nu se putù reține a nu-i spune deputatului din cestiune și câte-va adevĕrurĭ *aspre*, cel puțin cu privire la partea cea mai mare a calumniilor cuprinse în vorbirea sa la adresa poporului român.

In loc de cuvêntul „calumnii“, ce'l folosim noi aicĭ, „Tel. Rom. întrebuințéză circumscrierea diplomatică: „combaterea unor rele, care nu esistă“. Ei bine! „Papp Jozsi a combătut după părerea numitei foi sibiiene un rĕu care, „esistă“, acesta ar fi „pasivitatea Românilor“; dér a combătut și „rele, ce nu esistă“ și acestea sunt „dacoromânismul“, și „lipsa de patriotism“. In fine Papp, după-cum constată aceeașĭ fóie, a apĕrat și unele rele destul de bine cunoscute, de pildă *maghiarisarea.*

Cei dela fóia sibiiană vĕd în debutul lui Papp, care a întêmpinat „aplacidarea Maghiarilor“, un eveniment, ce-i face a-i da o importanță mai mare, decât i-ar atribui'o ei, póte, după convingerea lor intimă; ba s'ar păré, că speréză chiar dela dênsul ceva pentru viitor. Cu tóte astea, recunóscem, nu se pot dumeri asupra gravei cestiunĭ a „gravaminelor“ poporului român, de care nu vrea sĕ scie nimic deputatul chiorén.

O însemnătate mult mai mare îi dau vorbirei lui Papp Iozsi cei dela fóia română aradană, carĭ nicĭ că sunt tormentațĭ de nedumerirea privitóre la *gravamine.* Acestea sunt lucrurĭ bagatele. Pentru ei se tratéză — cum se vede dintr'un articul mai nou al „Trib. Pop.“ dela 5 (18) Februarie a. c. — acum mai ales de „aflarea căilor politice de apropiere între Maghiarĭ și Românĭ“. De aceea, fără a supune discursul d-lui Papp unei analise, fiind-că „nu voiesc nicĭ sĕ-l combată, nicĭ sĕ-l aprobe“, cântaresc acest discurs după efectul, ce l'a produs asupra partidelor maghiare și a guvernului.

E logic. Vrênd cineva sĕ afle căile, ce ar puté duce mai de grabă la prietenia cu Maghiarii, n'are decât sĕ studieze dispoșiția și dorințele acestora, ca sĕ scie sĕ le dea în glas. „Viile aplause“, ce le-a întêmpinat vorbirea epocală a româno-maghiarului Papp din partea Maghiarilor, urméză decĭ a fi ca și „busola“, după care trebue sĕ se îndrepteze politica „noului curent“ de frățietate. Acésta e clar și limpede.

De aceea nu e nimic surprindĕtor, când cei dela fóia aradană trec peste „forma“ și aprețiéză „fondul“ discursului din cestiune, ce „a fost mai ales aplaudat“ de adversarii noștri politicĭ.

Și fondul este: „unitatea națiunei maghiare“ și „condamnarea politicei de pasivitate a Românilor, care împiedecă o transacțiune órecare și cu care Aradanii „nu pot decât sĕ consimță“.

La imputarea de „daco-românism“ cei dela fóia aradană observă numai, că deputatul Papp greșesce, că nu le atribue și lor atâta minte câtă crede a avé el, ér încolo ei găsesc, că „mintea sa de cetățén“ i-a fost suficientă pentru de-a „nimeri cuiul în cap, când solicită prietenia Ramânilor cu Ungurii“.

Étă cum de-odată un „politician“ obscur ca Papp Jozsi a putut sĕ ajungă omul situațiunei „noului curent“ româno-maghiar.

Sașii și naționalitățile. Fóia română din Arad de mai mult timp călăresce pe ideia, că Sașii sunt inclinațĭ a-se „alia“ cu naționalitățile. In ḑilele din urmă vorbind despre „noul curent“ și despre șansele, ce s'ar deschide de-a întra cât mai curênd în dietă și de-a da acolo mâna cu celelalte naționalitățĭ, a accentuat chiar, că în momentele de față Sașii ar puté fi câștigațĭ mai curênd, ca orĭ și când mai înainte pentru o astfel de „alianță“. Față cu acéstă afirmare, „Sieb. D. Tageblatt“ din Sibiiu declară categoric, cum-că Sașilor nicĭ prin gând nu le trece de-a încheia alianță cu vr'una dintre naționalitățĭ, ḑicênd: *„Noi (Sașii) ne-am pronunțat asupra acestei teme de atâtea orĭ în sensul unui refus neîndoios a acestei idei, încât nu mai apare necesar de-a repeta érășĭ ceea-ce am declarat“.*

In dieta ungară s'a continuat erĭ desbâterea budgetului. A vorbit *Darányi* din partidul poporal contra budgetului. *Molecz* liberal polemiséză cu Lindner, susținênd, că trebue sĕ se alăture cu toții la idea de stat maghiar, fără cugete reservate. *Beöthy* Akos combate guvernul. Szell ar fi trebuit sĕ demisioneze, décă n'a putut mijloci primirea unui alt Ungur ca însoțitor al moștenitorului în locul lui Zichy. Póte *Vészi* ar fi fost mai bun! (Ilaritate). Crima cea mai mare a lui Szell — ḑice B. — a fost urcarea cvotei. S'a dus Banffy și nimenĭ n'a plâns după dênsul. Evenimentele îl vor mătura și pe Szell.

Congresul catolic unguresc.

După o pausă de trei sĕptĕmânĭ, *congresul pentru autonomia catolică* s'a întrunit érășĭ la 17 Februarie n. După cetirea și verificarea procesului verbal al ultimei ședințe și după-ce *Hovanyi* Gyula a presentat proiectul despre organisarea representanțelor comunităților eclesiastice și sfera de drept a acestora, congresul a trecut la desbaterea pe paragrafĭ a elaboratului comisiunei de 27.

S'au desbătut §§-i 21—35.

În sensul §-lui 21, orĭ-care parochie *romano-catolică constitue de ordinar o comunitate eclesiastică deosebită.*

La punctul acesta s'a născut o discuție interesantă, care privesce îndeosebĭ pe *Românii uniți* și pe Rutenĭ.

Demko Kalman propune, ca primul alineat al paragrafului sĕ se modifice astfel: „Orĭ-care parochie romano-catolică *de rit latin și grecesc* forméză în de comun o comunitate eclesiastică de sine stătătóre“.

Episcopul de Agria Dr. *Samassa* esplică, că *și cei de rit grecesc* sunt *romano-catolicĭ,* fiind-că și ei stau sub jurisdicțiunea supremă a Papei dela Roma.

Demko Kalman recunósce, că în ce privesce credința (!) și cei de rit grecesc sunt romano-catolicĭ, însĕ după usul obștesc, sub numirea de romano-catolicĭ se înțeleg numai catolicii de rit latin.

Szmrecsanyi L. (canonic): Demko vré, ca usul *păgubitor* (!), care face deosebire între romano și greco-catolicĭ, sĕ se susțină. Votéză contra acestei propunerĭ.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

(2)

Romanul unui copil bolnav.

De Catulle Mendès

(Urmare.)

In faubourg-ul St. Honoré, la colțul dela Avenue Marigney, se afla palatul contelui Borg. Era o zidire seriósă, aprópe sombră și arangiamentul intern purta de asemenea un caracter rigid. In etagiul întâi erau salónele de recepțiune, în al doilea locuia contele, al treilea fù arangiat anume pentru micul Kurt.

După-ce ai traversat antișambra, ajungĭ într'un salon cu draperii de catifea négră, în care atîrnau câteva portrete de ale străbunilor contelui; în mijloc deasupra portretului, care representa pe întemeiătorul familiei, se putea citi pe o bandieră lată de aur cu litere roșii devisa casei Borg: „Sumus qui fuimus“.

După salon venia biblioteca, de unde ajungeai în odaia de dormit. Acésta era o cameră spațiósă, sombră, cu tapete grele de mătasă roșie închisă și perdele, cu un pat uriaș de abanos, atât de mare și greu, încât mai curênd l'ai fi putut asĕmĕna cu un catafalc, decât cu un pat.

Camera îțĭ făcea impresie din cale afară tristă și cugete de mórte ți-se impuneau aicĭ involuntar. Față în față cu patul, o portieră pe jumĕtate ridicată lăsa privirea liberă spre un balcon larg, o proeminență întinsă spre interiorul curții, care era prefăcută, la ordinul tinĕrului conte, într'o seră, séu grădină de érnă. Insĕ tótă pompa florilor cu mirosul lor dulce, nu puteau înveseli camera sombră, ea sĕmĕna mai mult cu un mormênt încunjurat de florĭ.

Doi anĭ după plecarea sa din Dormföe. Kurt se afla într'o diminéță de Noemvrie în grădina de érnă. El ședea aprópe acoperit de desul și verdele frundiș și-șĭ rĕzima capul de giamlîc.

Era în etate de 11 anĭ. Fața îi era palidă și veștedă, fruntea de o convexitate marcantă, pĕrul sĕu bogat de o colóre blondă, deschisă, în jurul gurei sale par' că se formase o trăsătură, care trada un fel de rĕutate. Numai ochii lui de o colóre albastră închisă și de o tristeță adêncă, se puteau numi frumoșĭ. Intréga fisionomie avea espresiunea unei oboselĭ marĭ, resultatul precocității.

Prin giamlîc se vedea curtea și fațada dela casa vecină. Ochii lui Kurt erau îndreptațĭ la o feréstră închisă și din ochii lui se oglinda chinul desilusiei.

De două óre ședea aicĭ băiatul, nevĕḑut și pândind. De-odată se deschide feréstra și o fată blondă și tînĕră apare într'însa. Kurt, ca orbit, închise ochii și se cutremurà, ca unul, care s'a rĕtăcit în întunerec și tresare la o scânteiere de lumină, ce apare pe neașteptate. Insĕ nu peste mult érășĭ îșĭ apropie capul de giamlîc, îșĭ ridică agale pleópele, ca omul, care vré sĕ se deprindă pe încetul cu lumina și privia dincolo cu ochii sgâițĭ, cu gura căscată și cu respirația oprită; nemișcat. Trăsătura rĕutăciósă din jurul gurei se prefăcù într'un surîs ecstatic și părea nespus de fericit.

Așa rĕmase el timp îndelungat cufundat în intuițiune. Tinera copilă dela feréstră nicĭ idee nu avea, ce bucurie, ce fericire îi causa presența ei bietului băiat bolnav; ea părea perdută într'o reverie dulce, orĭ aștepta pe cineva, căcĭ mereu îșĭ întorcea capul, spre a privi peste curte, la pórtă. In adevĕr, étă că se arată un tînĕr elegant, care o salutà prin un gest intim, apoi traversà curtea și dispărù prin ușa de întrare.

Kurt tresărì îngrozit. Fisionomia lui, ce luase un moment o înfățișare frumósă, prin espresiunea delicată și fericită de maí nainte, luà acum o înfățișare înspăimântătóre. Ochii lui păreau a eși din orbite și sĕmĕnau cu două globurĭ sângeróse; el îșĭ mușca în mod convulsiv buzele. Intréga lui față era desfigurată și când îșĭ întinse capul, sĕ privéscă în urma streinului, gâtul lui luà asemĕnarea gâtului unui uliu. Când îșĭ ridicà din nou privirea la feréstră, aceea era închisă și apariția drăgălașă dispărută.

(Va urma).

Congresul a acceptat punctul de vedere al lui Samassa, după care *n'ar mai esista decât parochii romano-catolice.*

Paragrafii 22—25 s'au primit cu modificările propuse de comisiunea de 9. La § 27 s'a primit propunerea, că cel ce locuesce 1 an într'o comună, acela e membrul respectivei comunitățĭ eclesiastice. La § 28 s'a primit propunerea episcopului Hettyei, că nu póte fi membru al comunității eclasiastice acela, care timp de un an nu și-a botezat copilul nou născut. Cu óre-carĭ modificărĭ stilare s'au primit apoi §§-i 29—35.

*

După cum am amintit, episcopii catolicĭ ungurĭ au ținut Sâmbătă și Duminecă conferențe. In conferențele acestea s'au stabilit modificările de propus în proiectul comisiunei de 27. Episcopatul a renunțat la pretensiunea de-a i-se estrada bunurile bisericescĭ, susține însĕ drepturile asupra școlelor superióre și medii catolice față cu guvernul și drepturile privitóre la școlele primare față cu autonomia.

Din Camera română.

După d-l Carp, în ședința dela 1 Februarie v., a luat cuvêntul d-l *prim-ministru* **Dim. Sturdza**; care dice, că partidul liberal și-a făcut datoria în împrejurările grele, în carĭ a venit la putere. D-l Carp a dis, că rĕspunderile carĭ apasă asupra diferitelor partide și diferiților bărbațĭ de stat, sunt de douĕ felurĭ: unele basate pe neesperiență, altele pe nerăbdare.

In ce privesce pagubele din neexperiență — și trebue sĕ observe, că sunt greșelĭ din neesperiență și din esperiență — sunt în mare deosebire de vederĭ cu d-l Carp, căcĭ le cifrez la 400 de milióne, dând o parte mare acelei neesperiențe, care putea sĕ slujéscă ca esperiență largă. Ca pildă, póte sĕ ne servéscă anul în care în diferite centre s'au construit cincĭ marĭ clădirĭ școlare, carĭ au costat 7,900,000 lei. Și décă la acéstă sumă adaugem cele 7 milióne cheltuite pentru palatul poștelor, avem o cifră de 14,000,000 lei. Aprópe 8 milióne cheltuite pentru clădirĭ școlare, pentru carĭ se întocmiseră devise de 2 milióne și 7 milióne pentru un palat al poștelor din Bucurescĭ, când pentru cel din Münich s'au cheltuit 2 milióne! Și s'ar mai puté cita un șir mare de asemenea cheltuelĭ, carĭ țin de neesperiența plină de esperiență. D-l Carp a mai citat însĕ un fapt și acesta e budgetul enorm de 245 de milióne.

Tótă suflarea românéscă ar trebui sĕ fie alăturĭ pentru-ca asemenea esperiențe sĕ nu se mai pótă face pe spinarea țĕrei.

In ce privesce opiniile bărbaților, carĭ au dispărut dintre noi, ele trebuesc respectate mai cu sémă de cei carĭ au avut legăturĭ mai strînse cu ei; trebue sĕ fie o satisfacție pentru d-l Carp faptul, că a invocat pe Menelas Germani.

Intrând în fond primul ministru dice, că dela regularea situației tesaurului public atêrnă desvoltarea viitóre economică, financiară și politică a țĕrii. Stăm încă în fața unui rest de deficit de 18 milióne, fórte mare în raport cu veniturile actuale ale statului.

Trecênd la cestiunea impositelor, spune, că unde nu e nimic, nu se póte lua nimic. S'a căutat dér, în ce privesce impositul pe țuică, sĕ se revie la taxa pe hectar. S'a înființat cassa de amortisare, căcĭ era un *nonsens* sĕ se amortiseze prin rĕscumpĕrărĭ o datorie deja amortisabilă și mai cu sémă cu budgete în deficit.

In privința disponibilităților lucrul stă așa: se punea înainte vêndarea averei statului, pentru-ca sĕ se acopere deficitele făcute prin neexperiență, din nerăbdare séu din monstruositate. Noi n'am voit sĕ vindem petrolul séu pădurile și am credut, că nu e bine sĕ mergem sĕ batem ca nisce cerșitorĭ la ușile bancherilor strĕinĭ. Am voit sĕ reservăm acéstă avere a statului spre a ne folosi de acest venit când vom fi cumințĭ. (Aplause).

Am spus, că trebuesc reduse cheltuelile și le-am redus; am spus, că budgetul trebue menținut în limitele actuale și suntem pe cale de a-ne ține de promisiune.

Resultatul acestei politice e un budget, care se va solda probabil c'un escedent de 5 milióne. Am recâștigat astfel încrederea strĕinătății și renta 5% s'a urcat la $96\frac{1}{2}$.

D. Carp în cuvêntarea sa a cerut siguranță pentru capitalurile strĕine. Nu trebue însĕ sĕ ne gândim în primul rênd la siguranța nóstră, a țĕranului nostru, la asigurarea capitalurilor indigene?

Incât privesce punerea de nouĕ imposite, trebue sĕ lăsăm timp contribuabililor sĕ mai rĕsufle după doi anĭ rĕi. Veniturile vor cresce și așa.

S'a dis, că art. 7 e o asigurare în contra neprevederei nóstre. E mai mult: o pavădă a rassei nóstre. Óre în Francia e chip sĕ cumpere un strĕin pământ? În Germania, statul cumpĕră chiar pământ în Pomerania, pentru-ca sĕ-l dea la Germanĭ. E óre la noi mai puțină nevoie ca pămênturile sĕ rĕmână ale nóstre?

Ministru-președinte analiséză apoi budgetele pe ministere, arătând, că creditele s'au prevĕdut cu cea mai mare prudență. Terminând, declară, că trebue sĕ ne mărginim la puterile nóstre și în acest scop va presenta peste câte-va dile un proiect pentru acoperirea deficitului rĕmas de 18 milióne.

Proclamarea de mĕsurĭ escepționale și dreptul statarial în Triest.

În urma revoltelor petrecute în Triest, consiliul de miniștri a hotărît proclamarea stării escepționale în Triest.

Conform acestei hotărîrĭ articolele 12 și 13 și în parte articolul 8 din legile fundamentale despre drepturile generale ale cetățenilor, s'au suspendat.

În urma suspendării art. 12 guvernul este autorisat de a interdice formarea de societățĭ și de a suprima activitatea societăților existente. Adunărĭ publice nu se pot ține, ér întrunirĭ electorale, convoiurĭ, procesiunĭ, pelerinage se pot ține numai cu aprobarea autorităţiĭ politice.

În urma suspendării art. 13 organele administrative sunt autorisate a suprima apariția și rĕspândirea productelor de presă, de a detrage debitul poștal pentru asemenea producte și de a suspenda lucrările stabilimentelor tipografice. Mai departe se póte impune tuturor publicațiunilor, ca trei óre înainte de apariție sĕ se trimită exemplarele obligate la poliție.

Prin suspendarea articolului 8, terminul relativ la scutirea dreptului de domiciliu, conform căruia un arestat trebuie sĕ fie predat judecătoriei în timp de 24 óre, se lărgesce la opt dile.

Mai departe persónele arestate pentru delicte politice nu se pot libera pe cauțiune, ér persónele strĕine pot fi expulsate din raionul districtului respectiv, ér cele domiciliate în acest district, décă sunt suspecte, pot fi obligate a nu se mișca din cutare localitate.

Proclamarea dreptului statarial a fost făcută în fóia oficială și prin placate de către șeful provinciei, în acord cu președintele tribunalului superior și prim-procurorul.

Pentru acest scop s'a instituit o instanță judecătorécă a parte cu un președinte și trei judecătorĭ, cu asistență militară și cu preotul, medicul și călĕul în permanență la fața locului.

Décă instanța statarială îl găsesce în unanimitate de vinovat pe acusat, atuncĭ sentința este condamnare la mórte. Numai după-ce s'a dat exemplu înspăimêntător prin executare câtorva din cei mai vrednicĭ de pedépsă, se vor da pedepse de temniță grea de la cincĭ până la douĕ-decĭ de anĭ. Acéstă din urma disposiție e valabilă și pentru inculpații minorĭ. Executarea condamnatului se face de regulă *douĕ óre* după publicarea sentinței.

Teritorul pentru care s'au luat aceste mĕsurĭ escepționale, este orașul Triest cu cele 11 cartiere ale sale și împrejurimele (11 comune) într'un circuit de 94.77 chilometri pătrațĭ. Orașul, după ultimul renseмênt, are o populațiune de 180,000, ér comunele 80,000 suflete.

Reforma instrucțiunei in Francia.

În parlamentul frances se desbate actualmente reforma instrucțiunei publice.

În cursul desbaterilor ministrul instrucțiunei publice, Gustav Leygues, a pronunțat un discurs remarcabil, în care a făcut apologia classicismului. Étă câteva pasage din acel discurs:

Trebue sĕ formăm — dice L. — în mijlocul democrației o aristrocrație intelectuală, aședată de-asupra contingențelor utilitare, o aristrocrație furnisată de popor și care sĕ păzéscă interesele sale morale permanente. Étă de ce trebue sĕ menținem învĕțămîntul umanior.

Acest învĕțămênt este pentru tóte timpurile și pentru tóte țĕrile, însĕ, décă există o rassă, care trebue sĕ-l mențină, acésta este rassa nóstră.

Istoria nóstră este împregnată de antichitățĭ grece și latine; acestea au format grandórea nóstră și ne mențin influența în lume (Aplause). Civilisația latină a străbătut mările. Chiar și Statele-Unite au ajuns la convingerea, că *forța capitalului încă nu este suficientă.*

Douĕ marĭ curente își disputĕ dominația în lume: civilisația născută în Roma și Atena și civilisația anglo-saxonă. Noi suntem representanții celei dintâi.

Învĕțămêntul clasic duréză la noi șépte anĭ. Domnii Massi și Couyba cer sĕ se reducă la șése. Germania îĭ consacră nouĕ anĭ, Würtemberga dece; Scoția opt; Anglia consideră cultura nóstră ca ideală și se sforțéză a o întroduce la sine, când la noi unii ar voi sĕ o distrugă.

Păstrând studiile umaniore, rĕmânem fidelĭ tradițiunilor nóstre, genului nostru, rolului nostru istoric. Noi asigurăm formațiunea spiritelor într'un sens conform originei nóstre; noi dăm o instrucție nu numai francesă, ci și umană, singura, care póte prepara în copil pe cetățén și pe om.

D-l Viviani a desvoltat tesa *gratuității învĕțămêntului secundar* pentru toțĭ copiiĭ, ca si cum în democrație ar trebui sĕ dăm același învĕțămînt la toțĭ, fără sĕ ținem cont de gusturĭ și aptitudinĭ.

D-vóstră vrețĭ sĕ dațĭ învĕțămêntul secundar la toțĭ fără destincțiune? Dér vĕ rog sĕ vĕ punețĭ în fața realității.

În diua, când vețĭ fi deschis tóte facultățile pentru toțĭ tinerii, noi nu vom fi decât o națiune de medicĭ fără cliențĭ, de advocațĭ fără procese, de aspiranțĭ la funcțiunĭ, fără locurĭ și de parazițĭ de tot soiul.

Adĭ în Francia, ca și în alte părțĭ, carierele liberale respund tuturor necesităților societății și eu dic, că décă vețĭ da aceleașĭ ușurințe la toțĭ, vețĭ crea numai parazițĭ socialĭ.

Eu dic, că țĕranul, care brăzdéză pămêntul îndeplinesce un rol tot așa de înalt, ca și medicul, séu advocatul și că este injust a susține, că esistă un fel de muncă, care este nobilă și alta care este desconsiderată.

SCIRILE DILEI.

— 6 (19) Februarie.

Societatea geografică română. Conform statutelor Societății geografice române, comitetul convócă pe toțĭ domnii societarĭ a-se întruni în adunare obligatorie, la 2/15, 3/16 și 4/17 Martie 1902, la $8\frac{1}{2}$ óre séra, în sala de ședințe a Senatului. Ședințele vor fi presidate de Majestatea Sa Regele. Programa lucrărilor este următórea: *Sâmbătă 2/15 Martie:* 1) Raportul anual al d-lui secretar general *George I. Lahovari.* 2) D-l *Dim. Ollănescu*: Cum ne cunosc pe noi strĕinii, ca țéră și ca popor. 3) D-l *Dim. A. Sturdza:* Prutul. *Dumineca, 3/16 Martie:* 1) D-l *S. Mehedinți:* Granițe. 2) D-l *Gr. G. Tocilescu:* Escursiune în Grecia. 3) D-l *St. Hepites*: As-

---

Impresii și amintirĭ.

V.

Augustin Coltor, cel mai amabil din toțĭ hotelierii pe câțĭ i-am cunoscut până acuma, încă nu era culcat. Avea mușterii la oră atât de înaintată. Nu erau mulțĭ, numai trei la numĕr, însĕ de diferite etățĭ, profesiunĭ și gradurĭ de cultură, o dovadă, cred eu, destul de elocuentă despre armonia, ce domnesce aicĭ între diferitele profesiunĭ.

Mi-a servit un ceaiŭ și mi-a dat o cameră, în care un flăcău a ațîțat focul, cât ai bate în palme.

Când m'am deșteptat din somn toca de s. liturghie.

Catedrala din Blașiŭ este destul de cunoscută din diferitele fotografii și de pe cărțile poștale ilustrate. Ea dominéză cu frontispiciul ei și cu cele douĕ turnurĭ piața cea mare, împrejmuită de institute culturalĭ de tóte gradele. Este mai mare, decât mitropolia ortodoxă din Bucurescĭ, nu este însĕ nicĭ pe jumĕtate, ca cea din Iașĭ.

Liturghia o celebra un canonic. Mitropolitul și membrii capitolului metropolitan ședeau prin strănĭ. Incolo profesorĭ, elevĭ, teologĭ și alțĭ credincioșĭ de ambe sexele, nu tocmai mulțĭ la numĕr.

„Unul sfânt, unul Domn, Isus Christos, întru mărirea lui Dumnedeu, Tatălui amin“ rĕsună melodios din strană.

Mĕ așteptam acum la o priciastnă. In loc de acésta însĕ un membru din cler se îndreptéză spre amvon. O predică!

Predicatorul era un contimporan, ceva mai tînĕr, și prieten al meu dela universitate. Acelașĭ mers, aceleașĭ gesturĭ, ca pe timpul, când eram împreună. O deosebire totușĭ am remarcat: Pĕrul sĕu bogat de atuncĭ l'a rărit strașnic timpul, ér trăsăturile feței îĭ tradau semne de suferințe și póte desilusiunĭ:

Auch ich war ein Jüngling mit lockigem Haar,
An Mut und an Hoffnungen reich.*)

Stăteam într'o strană față în față cu amvonul. Prietinul m'a zărit, a rĕmas surprins și nu s'a putut degaja de o mică emoție, atât de naturală în asemenea împrejurărĭ.

A predicat despre caritatea creștinéscă, ca factor social. Era o predică-conferență, care făcea parte dintr'o serie de predicĭ, începute deja mai 'nainte.

Am stat locului, până au eșit toțĭ din biserică. Metropolitul, o figură marcantă, bărbat viguros încă, deși mulțĭ anĭ sunt, de când pórtă cârja archieréscă.

Intre canonicĭ étă și fostul protopop al Clușiului, care odinióră m'a găzduit în atâtea rêndurĭ.

In casa lui ospitalieră eram primit în fie-care an odată, de douĕ-orĭ, când mergeam și veniam dela Beiuș și Budapesta. Căcĭ pe acele vremurĭ linia de pe „Valea Someșului“ nu era construită și trebuia vrênd nevrênd sĕ mâĭ în Clușiŭ.

Étă și venerabilul academician și discipol al lui Cipariu, ér în urma lui alțĭ canonicĭ și profesorĭ mai tinerĭ!

După cei mai bĕtrânĭ au defilat apoi contimporanĭ de ai mei pe dinaintea mea. Intre aceștia m'am amestecat apoi și eu.

In Blașiŭ se află adunată o adevĕrată comóră bibliografică, care când ar fi strînsă, cum era vorba odată, la un loc, într'un fel de „Bibliotecă centrală“, mult serviciu ar aduce cercetătorilor.

— Biblioteca lăsată de Cipariu este arangiată deja? întrebai eu.

— Incă nu.

— Atuncĭ, cum se orientéză bibliofilul și istoricul, care caută isvóre și n'are un conspect, un catalog séu așa ceva? Am audit, că mai anul trecut a fost pe aicĭ profesorul de universitate N. Iorga din Bucurescĭ.

— Pentru asemenea casurĭ avem pe bĕtrânul preposit, care scie tóte colțurile din tóte bibliotecile din Blașiŭ. Iorga a stat aicĭ vr'o 2—3 dile și a găsit tocmai ce căuta.

* *

Douĕ-decĭ și patru de óre! Ce sunt douĕ-decĭ și patru de óre, când ai avé atâtea de vĕdut și audit!

Timpul grăbia și dilema între dorința de a rĕmâné și dorul de acasă trebuia resolvită.

Era érășĭ pe la órele 3 după medul nopții, când părăsind Blașiul, mĕ îndreptai spre gara „Küküllöszög“, un nume destul de cacofonic pentru un oraș atât de drăgălaș. Am plecat împreună cu un tînĕr și harnic advocat, cu care voiŭ călĕtori la olaltă încă câte-va óre.

Nu se vedea nicĭ o stea pe cer, ér pe pămênt în loc de covorul alb, ce ar

*) Lortzing, Waffenschmied III 13.

tronomul Căpităneanu. *Lunĭ, 4/17 Martie:* 1) D-l *Ilie Radu:* Apele alimentare ale oraşelor. 2) D-l *Th. Burada:* Despre Vlahii din Krainia şi Croaţia. 3) D-l *A. Martineanu:* Genovezĭ şi Veneţianĭ la gurele Dunărei. După terminarea conferinţelor va fi şedinţă intimă a membrilor Societăţei pentru votarea budgetelor pe anul 1902, aprobarea socotelilor pe anul 1901, alegerea unui membru în comitet în locul rĕposatului V. Al. Ureche şi votarea de membrii noi.

Invinuirĭ nebasate contra episcopului Pavel. Diarul kossuthist *„Egyetértés“* scrisese sĕptĕmâna trecută, că din incidentul jubileului Escelenţiei Sale episcopului Mihail *Pavel* din Oradea-mare, s'ar fi pregătind o mare demonstraţie chiar de către Românii din Bihor. Causa pretinsei demonstraţiunĭ o atribuia fóia şovinistă însuşĭ episcopului, care prin procesele ce le-ar fi făcut comunelor române din Bihor, acestea ar fi pierdut tóte pădurile şi păşunatul, ér episcopul le-a esarendat strĕinilor, pe când locuitorii autochtonĭ sunt espuşĭ celei mai marĭ miserii. — Faţă de aceste învinuirĭ şi scorniturĭ ale fóiei maghiare, vicarul Dr. Aug. *Lauran* publică în foile din Peşta o desminţire, în care spune, că păşunatul domeniului episcopesc gr. cat. de Oradea nu se dă decât comulor, ér nicĭ decât strĕinilor în arendă, şi se dă, în condiţiunĭ atât de favorabile, încât nicăirĭ în ţéră păşunat mai ieftin nu se găsesce ca pe teritoriul domeniului episcopesc. Dr. Lauran dice, că este o necuvinţă a acusa de lăcomie pe un archiareu, care tot banul ce-l economisesce îl dă spre scopurĭ publice, ér pentru alinarea miseriei poporului împarte gratuit păpuşoiŭ şi alte alimente.

„Două nume de botez“. Sub acest titlu diarul „M. P.“ biciuesce cu multă energie „obiceiul periculos“, ce „a început“ a-se practica în straturile ignorante ale populaţiunei, de a da la botez alt nume copilului, diferit de acela, sub care a fost trecut în registrul matriculantului. Numitul diar citéză §-ul 83 al art. XXXIII din 1894, în care se prevede o amendă de 200 coróne pentru aceia, carĭ pórtă alt nume, diferit de cel din registrul civil, şi atrage atenţiunea matriculanţilor, sĕ lumineze poporul asupra disposiţiei legale. — Nu putem sĕ nu relevăm, că observaţiile foii din Cluşiŭ se refer la poporul român. Décă se întêmplă sĕ i-se nască unui Român o copilă, vine la preot şi cere d. e. sĕ o boteze „Flóre“. Preotul o numesce Flóre şi aşa se numesce până la mórte. Cine-i de vină însĕ, décă matriculantul o fi trecut în registru numele de *„Virág?“* conform instrucţiunilor, ce le are dênsul? Intrebăm, óre poporul este acela, care a „început“ sĕ întroducă „obiceiurĭ periculóse (!)“, orĭ instrucţiile matriculanţilor au întrodus inovaţia, diametral opusă obiceiurilor poporului, de a-şĭ boteza copiiĭ, cum a învĕţat dela străbunĭ?

„In Carpaţĭ“. La Ateneul român din Bucurescĭ s'a ţinut conferenţa „In Carpaţĭ“ de d-l *Take Ionescu.* După rapórtele diarelor din capitala română, d-l Take Ionescu a ţinut încordată cu farmecul oratoriei sale timp de două óre atenţiunea publicului ascultător, care a umplut sala Ateneului până în cel din urmă colţişor. Conferenţiarul şi-a zugrăvit în culorĭ vii şi măestre impresiile, ce le-a avut cu ocasiunea unor escursiunĭ făcute la ruinele Sarmisegetusei, în munţii Făgăraşului şi ai Haţegului. Venitul, ce l'a produs acéstă conferenţă, este destinat pentru ridicarea unei statue sculptorului I. Georgescu.

Deces. Dr. Nicolae *Olariu* asesor şi referent consistorial estra-ordinar, a încetat din viéţă erĭ în Sibiiu.

Conferenţă publică în Cluşiŭ. D-l profesor univ. în pensiune *Ioan P. Florantin* va ţine Duminecă în 9 (23) Februarie o conferenţă publică în localităţile *Casinei Române* despre *„Natura Frumosului“.* Inceputul la 6 óre p. m.

Grecĭ şi Românĭ. Diarul grecesc *„Empros“* anunţă din Salonic, că Grecii din *Milowitza,* aprópe de Monastir (Macedonia), au alungat pe Românii, carĭ voiau sĕ ocupe biserica grecéscă. Câţĭ-va Românĭ au fost răniţĭ.

Potop de aur. De pe pieţele financiare europene, se anunţă, că abondenţa aurului e mare, Acésta apasă pretutindenĭ asupra dobêndilor. Banca Angliei nu face nicĭ o încercare spre a atrage la sine metalul galben. Tot aurul, ce sosesce e cumpĕrat pe continent. In Austro-Ungaria preţul aurului pe piaţă a ajuns la cursul necunoscut încă până acum de $2^1/_2$ %

Când deputaţii grăiesc în parabole... In şedinţa dela 17 Februarie a dietei ungare, deputatul Rakovszky din partidul poporal a reproşat colegului sĕu liberal, Ivánka Oskar, că este inconsecuent, deóre-ce la 1896 a solicitat concursul partidului poporal, faţă cu care partid adĭ se arată atât de ingrat. Ivanka a rĕspuns printr'o parabolă, pe care atât el, cât şi partidul liberal, care a aplaudat, o cred fórte reuşită, din care însĕ resultă o concepţiune morală, care nu face tocmai onóre acelui partid. Étă, ce a dis Ivanka: „In cât pentru sprijinul primit dela partidul poporal, am sĕ rĕspund cu un esemplu rustic: Décă d-l deputat pe vremea aratului şi sĕmĕnatului vine la mine cu boii sĕi şi-mĭ ajută la muncă, eu îl voiu accepta cu plăcere. (Ilaritate în drépta). Aşa mĭ-aţĭ dat d-vóstră concursul. — Când însĕ vine cu boii la mine, sĕ-mĭ calce sĕmănătura abia rĕsărită, am sĕ-l gonesc şi pe el şi pe boi cu ciomagul.“ — Wie der Schelm ist, so denkt er.

Agenţĭ slavofilĭ în România. Diarul „Patriotul“ din Bucurescĭ aduce scirea, că populaţiunei catolice din comuna Cioplea, o populaţie de origine bulgară, dér care adĭ este cu desĕvêrşire romanisată, i-s'a impus cu sila un preot polon, care face acolo propagandă slavă. Acest preot a scris o carte de rugăciunĭ sub titlul *„Bratstovo ili congregatia.“* — Pe lângă „Pravoslavni Vostok“, care n'a găsit de loc resunet în România, acum altă belea cu „Bratstovo“ şi acésta în imediata vecinătate a Bucurescilor! — Ar trebui puşĭ la reson acei Polonĭ, carĭ după ce şĭ-au perdut patria, acum caută sĕ sădéscă zizanie în alte ţĕrĭ prin propaganda lor slavă.

Ţarul contra jidovilor. Se scrie din Petersburg: În timpul din urmă şése jidovĭ au cerut dela guvernul din Kursk, pe basa decoraţiilor, ce le posed, sĕ fi trecuţĭ în matricula nobililor. Afacerea a ajuns înaintea adunării nobililor din Kursk, care a respins în unanimitate cererile şi au hotărît sĕ se trimită un memorand la Ţarul, în care sĕ céră, ca nicĭ unui jidan sĕ nu i-se acorde dreptul nobilitar şi înregistrarea în matricula nobililor, nicĭ chiar în casul, când ar dovedi, că s'a botezat. Dilele acestea a sosit ucasul Ţarului către senatul imperial, prin care se respinge cererea celor şése jidovĭ din Kursk şi se aprobă cererea nobililor, conform căreia pe viitor jidovii, chiar şi în casul, când posed ordinĭ, carĭ le dau un drept nominal la nobilime, sĕ nu fie trecuţĭ în matricula nobililor.

Şcolĭ italienescĭ în Albania. Din Constantinopol se anunţă, că ambasadorul Italiei stărue pe lângă Pórta otomană, ca sĕ acorde Italiei iradelele promise pentru înfiinţarea de şcolĭ italienescĭ în Albania.

Victimele farmecelor. Caterina Kucsora din Topolya îşĭ temea grozav logodnicul, pe flăcăul Husznyák János. O ţigancă audind de acésta s'a oferit, sĕ-i facă o beutură, din care décă va bea Husznyak, într'o sĕptĕmână se va face cununia. Fata a dat feciorului beutura şi a doua di l'au găsit mort. De frica pedepsei, fata s'a spânzurat. Gendarmii caută acum ţiganca.

Santos-Dumont. Cu ocasia ultimei înălţărĭ a lui *Santos-Dumont,* balonul sĕu fiind în pericol sĕ se aprindă, el l'a găurit şi astfel a cădut în Mare, din care causă Santos-Dumont s'a îmbolnăvit aşa că esperienţele sale sunt suspendate pentru cel puţin o lună.

Vremea. După o temprătură am puté dice primăvăratică, erĭ şi alaltăerĭ un vênt de nord-ost a suflat tótă diua. Aséră a cădut zăpadă. Vênt cu zăpadă se semnaléză din tóte părţile ţĕrii. In România încă a cădut zăpadă la Botoşanĭ, Burdujenĭ, Roman, Iaşĭ, Predeal şi în alte localităţĭ. Marea négră a fost agitată la Mangalia, Constanţa şi Sulina.

Şése anĭ de temniţă pentru omor în duel. Curtea cu juraţĭ din Hannovera a condamnat pe arendaşul Falkenhagen la 6 anĭ temniţă de cetate, pentru-că a omorît în duel pe funcţionarul administrativ Bennigsen.

Cutremur de pămênt. Din Baku (Rusia) se depeşéză, că de aicĭ s'a trimis la Semacha un batalion de vênătorĭ şi o trupă de sapeurĭ cu 200 de corturĭ. Toţĭ locuitorii (25,000) au părăsit casele şi stau sub cerul liber. Prin cutremurul de pămênt au perit 2000 de ómenĭ şi s'au dĕrîmat 4000 de case. In districtul Semaha au suferit 34 de comune prin acest cutremur. In comuna Marasa, la rĕsărit de Semaha lucréză, un vulcan. Rîul Georceica şĭ-a schimbat cursul.

Rigo Iancsi fluerat. Ţiganul de operete, Rigó Jancsi, care de când cu însurătórea lui cu princesa histerică a devenit mai faimos, decât „Voivodul ţiganilor“ al lui Strauss, — a păţit'o. Intr'una din serile trecute şĭ-a luat érăşĭ arcuşul şi s'a încercat sĕ cânte în fruntea unei orchestre în „Folies Bergères“ din Paris. Abia a început însĕ un ciardaş, când din public s'au audit câte-va flueraturĭ, carĭ au devenit din ce în ce mai puternice, însoţite fiind şi de huiduelĭ. Princesa Chimay, care ocupa loc în public, a leşinat. Rigó a cântat ciardaşul până la sfîrşit, apoi a depus arcuşul şi a plecat cu hotărîrea sĕ nu mai debuteze în public.

Intîmpinărĭ.

Părintele Gregoriu *Dragoş* din Sân-Mărgita ne trimite cu data de 10 Febr. o întîmpinare la cele ce le-a afirmat despre d-sa *„peregrinul“* în nr. 14 a. c. al „Gazetei Transilvaniei“.

Părintele Dragoş négă, că fundaţiunile de banĭ şi de bucate din S. Mărgita s'ar face prav şi cenuşă. Numai o fundaţiune de banĭ este în acea comună, al cărei venit anual trece în plata învĕţătorului. Au rĕmas din bĕtrânĭ datorii, cu totul 150 coróne, pe carĭ décă biserica ar vré sĕ le incasseze, s'ar alege numai cu cheltuelĭ. Fundaţiunea de bucate a crescut sub ochii dênsului şi din ea s'a reparat şcóla, s'au făcut case parochiale etc. Dice, că nu dênsul e de vină, décă sunt restanţierĭ. Din banii pădurei s'a acoperit din nou biserica şi s'a făcut şindilitura turnului, lucrărĭ, carĭ au costat peste 600 coróne; repararea şcólei a costat aprópe 400 coróne. Poporul n'a contribuit aicĭ cu nimic. Preţul pădurei abia s'a urcat la 810 coróne. Declară, că dênsul a fost în contra vinderei pădurei şi un an de dile a făcut sĕ se amâne lucrul. La învinuirea, că de 5 anĭ nu s'au dat „raţiunĭ“, rĕspunde, că lucrul nu stă aşa. Chiar si „raţiunile“ cele confuse „au trecut prin ochii dênsului“ şi mult l'a costat până ce le-a scos din caos. Incât pentru învinuirea de negligenţă pe terenul bisericesc şi şcolastic, părintele Dragoş se provócă la comuna Dragu, unde în timp de 7 anĭ a cumpĕrat 2 grădinĭ parochiale, ér de 20 de anĭ de când se află în comuna natală, a făcut multe, şi cu tóte instigaţiile unora, armonia dintre preot şi popor e nealterată.

Ce privesce vacanţele şcolare lungĭ, ele au provenit din repararea şcólei.

*

O altă întîmpinare am primit dela d-nii V. Pascu *Căciulă,* Alecu *Vidriginescu,* I. R. *Pĕrţache,* T. *Butanc* şi N. *Şeitan* din *Turcheş* cu privire la corespondenţa publicată în nr. 12 al fóiei nóstre despre alegerea comunală din Turcheş.

Numiţii d-nĭ erau învinuiţĭ, că cu ocasia alegerilor s'au *desbinat* de Românĭ şi au *votat cu o partidă a Ungurilor tinerĭ.* Dênşii declară în întîmpinare, că şi ei au lucrat şi lucréză pentru causa românéscă, dér „în linişte“, „fără a face *zarvă*.... în jurul persónei“ lor. Acusă pe ceilalţĭ Românĭ, „că şi acum 3 anĭ lucrară atât de imprudent, încât de pe partea lor causa românéscă la noi (Turcheş) era şi de astă-dată pierdută“. Spun, că Românii din Turcheş sunt desbinaţĭ în două partide (destul de trist — culeg.), de când cu alegerea învĕţătorului Ivan.

Spun mai departe, ca décă „lăsau treburile pe mâna fruntaşilor“ ar fi asistat la o „ruşinósă cădere“ (!); de aceea au aflat de bine sĕ urmeze „altă cale“ şi se constituiră „în un partid tînĕr“ (!) cu scopul „de a promova interesele românescĭ“ Aicĭ zace „causa“ pentru care la alegerile comunale din cestiune „nu s'au putut alia cu fruntaşii“, faptă pentru care „nu le pare rĕu“, căcĭ „au făcut de astă-dată mai mult, decât în trecut partidul“ (?), deóre-ce au reuşit în comitetul comunal de astă-dată 5 dintre Românĭ, ceea-ce e „resultatul muncei“ celor din „tînĕrul partid“. La urmă spun, că ar mai avé multe de dis, dér „nu vor sĕ dea în vileag nevoile şi nĕcasurile casnice“.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 19 Februarie. In şedinţa de adĭ a vorbit deputatul sêrb *Ljubomir Pavlovicĭ,* spunênd, că e adversar al basei dela 1867. El declară, că *legea naţionalităţilor a fost adusă fără sĕ fi fost ascultată naţionalitătile.* (Preşedintele îl chémă la ordine.) Victor Rakosi polemiséză cu Saşii, din partea cărora rĕspunde în ton energic Lutz *Korodi* din Braşov.

Budapesta, 18 Februarie. Maj. Sa monarchul a plecat adĭ la Viena.

Belgrad 18 Februarie. Guvernul îşĭ va da demisiunea. Regele tractéză cu conducĕtorul liberal Avakumovicĭ, ca sĕ formeze el un cabinet dimpreună cu şefii celor-lalte partide.

Paris, 18 Februarie. „Matin“ anunţă, sub reservă, că delegaţii burĭ (Wessels şi Wolmarans), carĭ au părăsit Sâmbătă Belgia, nu s'au dus în Statele-Unite, ci în Transvaal şi se dice, că ei merg acolo, ca sĕ conlucre la încetarea ostilităţilor.

Berlin, 18 Februarie. Deficitul budgetului imperial din anul curent, întrece tóte deficitele de până acum. După calcule prealabile, deficitul va fi de *70 milióne* mărcĭ.

Diverse.

Din tóte părţile lumii. In Moscva se află cel mai mare spital din lumea întrégă. Spitalul are 7000 paturĭ, 86 medicĭ şi 900 îngrijitorĭ de bolnavĭ. In spital sunt căutaţĭ anual 15,000 bolnavĭ.

---

trebui sĕ servéscă drept cadru sĕrbătorilor Nascerei, un noroiŭ clisos, abominabil.

In trei óre şi câte-va minute am sosit la Cluşiŭ, de unde peste puţin timp am luat linia de pe „Valea Someşului“, care era sĕ mĕ ducă până în satul meu natal.

Cum trecĭ de Apahida, deja formaţia terenului pare a fi alta, ér aerul par'că are un miros şi o aromă particulară. Peisagele, satele, ómenii par'că îţĭ sunt vechĭ cunoscuţĭ. Apoi pasagerii! Aprópe în totdéuna găsescĭ în compartiment, décă nu un cunoscut séu un prieten, orĭ chiar rudă, apoi cel puţin un cunoscut séu prieten al vr'unui frate, al vr'unei surorĭ, vĕr séu verişóre. Şi nicĭ nu trebue sĕ te recomandĭ, căcĭ te cunósce după trăsăturile feţei. De câte-orĭ mi-s'a întêmplat sĕ fiu abordat cu cuvintele: „D-ta nu eştĭ frate cu notarul X, orĭ cu J. Cu părintele A séu B din părţile nóstre? — Décă nu eştĭ frate, atuncĭ trebue, sĕ fi vĕr, căcĭ tare sĕmĕnaţĭ“.

In adevĕr pentru mine ar fi grea problema, de a călĕtori în aceste părţĭ „incognito“.

Delaletca.

Proprietar: ***Dr. Aurel Mureşianu.***
Redactor responsabil: ***Traian H. Pop.***

„PARSIMONIA“ institut de credit și economiĭ societate pe acțiuni în BRAN.

CONVOCARE

la a VII-a adunare generală

a institutului de credit și economiĭ societate pe acții,

„PARSIMONIA“ în BRAN,

ce se va ține Joi în 6 Martie 1902 st. n.

la 10 óre înainte de amiaḑi în localul institutului,

la care sunt învitațĭ toțĭ acționariĭ a se presenta în sensul §-lui 20 din statutele institutului.

Obiectele de deliberare sunt următórele:

1. Raportul Direcțiunei și al comitetului de supraveghiere;
2. Statorirea bilanțului și a împărțirei profitului;
3. Alegerea a câte doi membri în direcțiune și comitetul de supraveghiere;
4. Alte propunerĭ eventuale.

Bran, în 6 Februarie 1902.

Din însărcinare Direcțiunei *președintele societățiĭ*:

I. Cav. de Pușcariu.

BILANȚ CU 31 DECEMVRIE 1901.

Active:	Corone	fil.	Pasive:	Corone	fil.
Cassa în numĕrar	7,758	13	Capital social	94,655	—
Cambiĭ escomptate	324,904	—	Depunerĭ spre fructificare	225,444	86
Credite personale	44,000	20	Cambiĭ reescomptate	27,526	—
Mobiliar . . . C 904·88 fil.			Interese transitoriĭ pro 1902	6,490	09
20% amortisare „ 180·98 „	723	90	Profit neîmpărțit din 1901	750	—
			Fondul de reservă	11,902	49
			Deposite	981	60
			Profit curat	9,636	19
	377,386	23		377.386	23

PROFIT și PERDERĬ.

Debit:	Corone	fil.	Credit:	Corone	fil.
Interese pentru depunerĭ	12,194	84	Interese dela cambiĭ și obligațiunĭ	24,916	46
Spese diferite	1,772	60	Provisiune	4,271	26
Salariĭ	1,450	—			
Contribuțiune:					
a) erarială . . C 1,523·20 fil.					
b) după depunerĭ „ 1,180·07 „					
c) comunală, comitatensă . „ 277·37 „					
d) camerială . . „ 28·22 „					
e) de drum . . „ 63·98 „					
f) competințe de timbru . . „ 880·27 „	3,953	11			
Amortisarea mobiliarului	180	98			
Profit curat	9,636	19			
	29,187	72		29,187	72

Bran, 31 Decemvrie 1901.

D I R E C Ț I U N E A:

Ios. Pușcariu m. p., Ión Cav. de Pușcariu m. p., Ilariu Reit m. p., Miron Tătoiu m. p., Axente Moșoiu m. p.,
președintele direcț. *comptabil.* *cassar.* *dir. esec.*

Ioan Cențu m. p. Georgiu Enescu m. p. Ioan Mănoiu m. p. Iacob Popa m. p. G. Mănoiu m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am esaminat conturile presente, și confrontându-le cu registrele principale și auxiliare ale societățeĭ, ținute în bună ordine, le-am găsit în consonanță cu aceleașĭ și esact.

Bran, 6 Februarie 1902.

Nicolau Garoiu m. p., președinte. Leontin Puscariu m. p., v.-președ. Dr. Nicolau Mănoiu m. p., Nicolau Runcean m. p.,

Iosif Enescu m. p. Ioan Mănoiu m. p.

Cursul la bursa din Viena.

Din 17 Februarie n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	120 05
Renta de coróne ung. 4%	96 95
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	120 10
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	100.75
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	119.75
Bonurĭ rurale ungare 4%	96.80
Bonurĭ rurale croate-slavone	96.—
Impr. ung. cu premii	120.—
Losurĭ pentru reg. Tisei și Seghedin	156 —
Renta de argint austr.	101.75
Renta de hârtie austr.	101.55
Renta de aur austr.	1 1.05
Losurĭ din 1860.	151.50
Acții de-ale Băncei austro-ungară	16 33
Acții de-ale Băncei ung. de credit	119.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	695.—

Nr 6775/901

PUBLICAȚIUNE.

Din partea Căpitănatului orășenesc se publică urmatórea ordinațiune a Inalt. Ministeriu de comerciu din 6 nov. 1901 Nr. 39505/VIII.

De óre-ce de repețite orĭ s'a ivit întrebarea că óre autoritățile sunt séu nu sunt în drept de a pretinde legitimare dela industriașiĭ și neguțătoriĭ, carĭ cercetéză orașele, în privința calitățiĭ lor de industriașĭ și neguțătorĭ, de aceea ordonez următorele:

Cuprinsul § ului 50 al art. de lege XVIII ex. 1884 dă fie-căruĭ industriaș dreptul de a vinde în orĭ-ce loc din țéră, la orĭ și care têrg anual, atât produsele sale proprii, cât și ale altora.

Pe lângă acésta dispositiune a legii s'a încuibat usul, că têrgurile anuale s'au cercetat nu numai de industriașĭ și neguțătorĭ, ci de obiceiu și de alte persóne, carĭ desfac diferite mărfurĭ spre vênḑare

Deóre ce însĕ în sensul dispositiunilor legei amintite la cercetare regulată a têrgurilor anuale pot fi îndreptățițĭ numai industriașiĭ și neguțătoriĭ (de carĭ sĕ țin și industriașiĭ și neguțătoriĭ ambulanțĭ, patentațĭ pentru têrgurĭ), de aceea autoritățile au dreptul orĭ-când a pretinde dela visitatoriĭ têrgurilor, carĭ sĕ ocupă cu vênḑarea de mărfurĭ a-șĭ legitima acésta calitate a lor.

Atarĭ visitatori de têrgurĭ sunt așa-dară îndatorațĭ a-șĭ arăta orĭ-când la cerere certificatul industrial și acei vênḑĕtorĭ, carĭ se presentă la têrgurĭ în scopul de a vinde produse industriale, fără certificat de industriaș sĕ vor opri dela vênḑare.

Acest ordin ministerial al meu, prin care tot deodată scot din valóre ordinul dela 26 August 1875 Nr. 19110 al fostului ministru de agricultură, industriă și comerciŭ și care întră în putere de drept immediat, nu se estinde asupra vênḑeriĭ produselor industriei de casă.

Brașov, 15 Februarie 1902.

(420,1–1.) *Căpitanatul orășenesc.*

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.